BESLUT

KOMMISSIONENS BESLUT (EU) 2022/589

av den 6 april 2022

om sammansättningen av och de operativa bestämmelserna för inrättandet av kommissionens samordningsgrupp för energifattigdom och utsatta konsumenter

EUROPEISKA KOMMISSIONEN HAR BESLUTAT FÖLJANDE

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 168 och 194, och

av följande skäl:

(1) En rättvis omställning till en klimatneutral union senast 2050 är central för den europeiska gröna given och för EU:s energi- och klimatmål för 2030. De lagstiftningspaket som i juli och december 2021 lades fram för genomförandet av den europeiska gröna given har ett tydligt fokus på energifattigdom och på att skydda utsatta grupper. Även det omfattande initiativet ”renoveringsvågen” ([1]), som utformats för att främja strukturell renovering av privata och offentliga byggnader, fokuserar på åtgärder mot energifattigdom. Mot denna bakgrund har kommissionen inlett ett initiativ för bostäder till ett rimligt pris, där 100 subventionerade och överkomliga bostadsområden ska renoveras, och antog 2020 sin rekommendation om energifattigdom ([2]), som ska bidra till att utrota energifattigdomen ”genom att angripa de bakomliggande orsakerna” och främja energieffektiva renoveringsstrategier som förbättrar EU-medborgarnas livskvalitet,

(2) Energifattigdom är också ett begrepp som konsolideras i lagstiftningspaketet om ren energi för alla i EU. Det handlar om att sätta konsumenterna i centrum för en rättvis energiomställning och tillhandahålla ett antal målinriktade åtgärder för att åtgärda specifika brister genom energilagstiftning.

(3) Tillgång till energitjänster är avgörande för den sociala inkluderingen. I den europeiska pelaren för sociala rättigheter, som proklamerades gemensamt av Europaparlamentet, rådet och kommissionen den 17 november 2017, ingår energi bland de väsentliga tjänster ([3]) som alla har rätt att få åtkomst till. Stöd för åtkomst till sådana tjänster ska finnas för dem som behöver det ([4]). Handlingsplanen för den europeiska pelaren för sociala rättigheter ([5]) omfattar konkreta åtgärder för att genomföra pelarens 20 principer, däribland konkreta initiativ för 2022 som också kommer att bidra till att minska energifattigdomen.

(4) Kommissionen har genom att lägga fram sin rekommendation om energifattigdom och det åtföljande arbetsdokumentet också uppfyllt sin skyldighet att tillhandahålla vägledning om lämpliga indikatorer för att mäta energifattigdom och om definitionen av ett ”betydande antal energifattiga hushåll” i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 ([6]) (styrningsförordningen) och det omarbetade eldirektivet. Rekommendationen understryker också betydelsen av de politiska strategier som hänger samman med integrerade nationella energi- och klimatplaner och med långsiktiga renoveringsstrategier för att åtgärda dessa problem. Samordningsgruppen kommer att bygga vidare på det arbete som gjorts i energiforumet för medborgare och EU:s observationsgrupp för energifattigdom.

([1]) COM/2020/662 final.

([2]) Kommissionens rekommendation (EU) 2020/1563 av den 14 oktober 2020 om energifattigdom.

([3]) Det faktum att medlemsstaterna måste bekämpa energifattigdomen understryks också i riktlinje 8 (”främja lika möjligheter för alla, främja social inkludering och bekämpa fattigdom”) i de integrerade riktlinjerna för sysselsättningen, som ligger till grund för samordningen av medlemsstaternas sysselsättnings- och socialpolitik inom ramen för den europeiska planeringsterminen.

([4]) Europeiska pelaren för sociala rättigheter, princip 20. ”Väsentliga tjänster”. Europeiska pelaren för sociala rättigheter – 20 principer | Europeiska kommissionen (europa.eu).

([5]) COM(2021) 102 final.

([6]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1999 av den 11 december 2018 om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder samt om ändring av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 663/2009 och (EG) nr 715/2009, Europaparlamentets och rådets direktiv 94/22/EG, 98/70/EG, 2009/31/EG, 2009/73/EG, 2010/31/EU, 2012/27/EU och 2013/30/EU samt rådets direktiv 2009/119/EG och (EU) 2015/652 och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 525/2013 (EUT L 328, 21.12.2018, s. 1).

(5) Standarddefinitionerna av energifattigdom och utsatta kunder är fortfarande under utarbetande. Medlemsstaterna fastställer därmed sina egna kriterier utifrån de nationella och lokala förhållandena. Medlemsstaternas arbete för att minska den allmänna fattigdomen erkänns som lika värdefullt. Kommissionens riktlinjer om energifattigdom ([7]) måste beaktas vid genomförande och uppdatering av de nationella energi- och klimatplanerna i enlighet med förordningen om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder,

(6) Enligt artikel 28 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 ([8]) och artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG ([9]) ska medlemsstaterna definiera begreppet utsatta kunder, varvid det kan hänvisas till energifattigdom och bland annat föreskrivas förbud mot avstängning av dessa kunder från elleverans i kritiska situationer. Begreppet utsatta kunder kan inbegripa inkomstnivå, energiutgifternas andel av den disponibla inkomsten, bostädernas energieffektivitet, kritiskt beroende av elutrustning av hälsoskäl, ålder eller andra kriterier. Medlemsstaterna är skyldiga att vidta lämpliga åtgärder för att skydda kunder, och de ska särskilt säkerställa att utsatta kunder får tillräckligt skydd.

(7) I artikel 29 i det omarbetade eldirektivet (EU) 2019/944 föreskrivs också att medlemsstaterna ska bedöma antalet energifattiga hushåll och anges att medlemsstaterna måste fastställa och offentliggöra de kriterier som ligger till grund för denna bedömning. Om det finns ett betydande antal sådana hushåll måste medlemsstaterna i sina nationella energi- och klimatplaner inkludera ett vägledande mål för att minska energifattigdomen, ange en tidsram för detta och beskriva relevanta strategier och åtgärder. De är sedan skyldiga att lämna en rapport till kommissionen, i enlighet med förordningen om styrningen av energiunionen och av klimatåtgärder, om de framsteg de gjort mot målet att minska antalet hushåll i energifattigdom. Även enligt artikel 3.4 i direktiv 2009/73/EG är medlemsstaterna skyldiga att vidta lämpliga åtgärder mot energifattigdomen.

(8) Alla initiativ inom ramen för 55 %-paketet för genomförande av EU:s klimat- och energimål för 2030 har konsekvent utformas för att uppnå synergier, mildra potentiellt negativa distributionseffekter, även mellan medlemsstater, i synnerhet för de mest utsatta och energifattiga grupperna (förslag till omarbetning av energieffektivitetsdirektivet, förslag om inrättande av en social klimatfond, förslag till omarbetning av energiskattedirektivet, förslag till omarbetning av direktivet om byggnaders energiprestanda, paket om utfasning av fossila bränslen på vätgas- och naturgasmarknaden, förslag till rådets rekommendation om säkerställande av en rättvis omställning till klimatneutralitet). För att ge största möjliga stöd till medlemsstaterna har kommissionen antagit en rekommendation ([10]) med riktlinjer och exempel för genomförandet av principen om energieffektivitet först i beslutsfattandet inom energisektorn och andra sektorer.

(9) Det är viktigt att medlemsstaterna, andra berörda parter och kommissionen utbyter bästa praxis och ökar samordningen av de politiska åtgärderna för att stödja utsatta, ekonomiskt svaga hushåll eller personer som påverkas av energifattigdom, för att stärka ansträngningarna och åtagandena för att genomföra den europeiska gröna given på ett sätt som präglas av rättvisa. En samordningsgrupp för energifattigdom och utsatta konsumenter bör därför inrättas.

(10) Det övergripande uppdraget för samordningsgruppen för energifattigdom och utsatta konsumenter bör vara att förse kommissionen och medlemsstaterna med den policyexpertis som behövs för initiativ som syftar till att identifiera, stödja och skydda de mest utsatta konsumenterna och samtidigt upprätthålla och stärka en väl fungerande inre energimarknad. Samordningsgruppen bör samarbeta med rådets förberedande organ, såsom kommittén för socialt skydd, när det gäller i synnerhet politiska strategiers konsekvenser för utsatta hushåll och låginkomsthushåll samt socialpolitikens betydelse för arbetet mot energifattigdomen.

(11) Samordningsgruppen bör bestå av medlemsstaternas behöriga myndigheter. Regler för hur samordningsgruppens medlemmar får lämna ut information bör fastställas.

([7]) SWD(2020) 960 final.

([8]) Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/944 av den 5 juni 2019 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om ändring av direktiv 2012/27/EU (EUT L 158, 14.6.2019, s. 125).

([9]) Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG (EUT L 211, 14.8.2009, s. 94).

([10]) Kommissionens rekommendation (EU) 2021/1749.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Innehåll

Härmed inrättas samordningsgruppen för energifattigdom och utsatta konsumenter (*samordningsgruppen*).

Artikel 2

Samordningsgruppens uppgifter

1. Samordningsgruppen ska ha följande uppgifter:

a) Att tjäna som huvudsaklig plattform för utbyte av information och samordning mellan kommissionen och medlemsstaterna när det gäller frågor som rör utformningen och genomförandet av unionens lagstiftning, program och politiska strategier för ekonomiskt svaga hushåll, hushåll som påverkas av energifattigdom och utsatta konsumenter, däribland i samband med åtgärder för överkomliga energipriser, riktad renovering och energieffektivitet samt finansieringssystem på nationell nivå.

b) Att tillhandahålla ett forum för utbyte av erfarenheter, bästa praxis och expertis för att hantera frågor som rör utsatta konsumenter, ekonomiskt svaga hushåll eller hushåll som påverkas av energifattigdom, även på regional och lokal nivå.

c) Att bistå kommissionen och medlemsstaterna vid utformningen av politiska initiativ, i synnerhet i samband med de nationella energi- och klimatplanerna, de integrerade nationella energi- och klimatlägesrapporterna och därmed förbundna strategier.

2. Samordningsgruppen ska särskilt göra följande:

a) Utbyta information om beslut som rör åtgärder för att stödja och stärka utsatta konsumenter, ekonomiskt svaga hushåll och hushåll som påverkas av energifattigdom och arbeta för överkomliga energipriser i sina nationella sammanhang och inom en bredare ram för omställning till ren energi, på alla förvaltningsnivåer (nationellt, regionalt och lokalt).

b) Diskutera specifika frågor som rör utsatta konsumenter, ekonomiskt svaga hushåll och hushåll som påverkas av energifattigdom för att identifiera lämpliga åtgärder och samordnade lösningar i enlighet med unionsrätten.

c) Granska de regelbundna prognoser och rapporter som utarbetats av rådgivningscentrumet för energifattigdom och kommissionen, i synnerhet arbetet för att åtgärda, mäta och övervaka läget när det gäller bakomliggande orsaker och lösningar, inbegripet relevanta socioekonomiska analyser.

d) Förbättra kvaliteten på och omfattningen av tillgängliga data och statistiska indikatorer, inbegripet harmoniserad datainsamling i unionen, med vederbörlig hänsyn till nationella särdrag, för att säkerställa att metoderna för att stödja och stärka energifattiga och utsatta konsumenter baseras på en väl underbyggd och aktuell förståelse av centrala frågor som berörs och relevanta dimensioner, liksom variationer i tid och rum, i nära samarbete med kommittén för socialt skydd (och dess arbetsgrupp för indikatorer).

e) Främja utbyte av information och förebyggande och samordnade åtgärder vid nödsituationer i unionen.

Artikel 3

Samråd

Kommissionen får rådgöra med samordningsgruppen i frågor som rör energifattigdom och utsatta konsumenter.

Artikel 4

Medlemmar

1. Gruppen ska bestå av myndigheter från alla medlemsstater.

2. Medlemsstaternas myndigheter, i synnerhet ministerier med ansvar för energifrågor, ska utse sina företrädare och ansvara för att säkerställa att deras företrädare har en hög nivå av expertis för det arbete som ska utföras och beroende på medlemsstatens interna arrangemang.

3. Varje medlemsstat ska utse högst två permanenta företrädare och två suppleanter som deltar i samordningsgruppens arbete på rätt beslutsnivå.

4. Suppleanterna ska utses i enlighet med samma villkor som de som i punkt 2 anges för medlemmarna. Suppleanterna ska automatiskt ersätta medlemmar som är frånvarande eller har förhinder.

5. Kommissionen får avvisa utnämningen av en företrädare om den anser att den är olämplig mot bakgrund av de krav som anges i punkt 2. I sådana fall ska den berörda medlemsstaten uppmanas att utse en annan företrädare. Varje medlem i gruppen ska säkerställa att den egna medlemsstatusen hålls aktuell.

6. Medlemmarnas personuppgifter ska samlas in, behandlas och offentliggöras i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 ([11]) eller (EU) 2018/1725 ([12]), såsom tillämpligt.

7. Medlemmarna ska ha kvar sina uppdrag till dess att deras mandatperiod löper ut eller till dess att de ersätts. Mandatperioden får förnyas.

Artikel 5

Verksamhet

1. En företrädare för GD Energi ska vara ordförande för samordningsgruppen.

2. Ordföranden ska regelbundet sammankalla samordningsgruppen och ska till samordningsgruppen förmedla den information som inkommit från gruppens medlemmar, samtidigt som han eller hon ska se till att kommersiellt känsliga uppgifter behandlas konfidentiellt.

3. Gruppens möten ska hållas online eller i kommissionens lokaler.

4. GD Energi ska tillhandahålla sekretariatstjänster. Kommissionstjänsteman från berörda avdelningar får delta i samordningsgruppens möten.

5. GD Energi ska se till att samordningsgruppens medlemmar får tillgång till alla relevanta arbetsdokument via ett samarbetsforum. Kommissionen ska också offentliggöra alla relevanta dokument, antingen direkt i registret eller via en länk från registret till en särskild webbplats. GD Energi ska offentliggöra dagordningen och andra relevanta bakgrundshandlingar i god tid före mötena. Undantag från det systematiska offentliggörandet medges när ett utlämnande av handlingen skulle undergräva skyddet för allmänna eller enskilda intressen i enlighet med artikel 4 i förordning (EG) nr 1049/2001.

6. Protokollen ska föras av sekretariatet under ordförandens överinseende och ska tillhandahållas kort efter mötet.

7. I möjligaste mån ska samordningsgruppen anta sina yttranden, rekommendationer eller rapporter enhälligt. Eventuella omröstningar ska avgöras med enkel majoritet av medlemmarna. Medlemmar som har röstat emot eller avstått från att rösta ska ha rätt att kort motivera sin ståndpunkt i ett dokument som bifogas yttrandena, rekommendationerna eller rapporterna.

([11]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

([12]) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1725 av den 23 oktober 2018 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter som utförs av unionens institutioner, organ och byråer och om det fria flödet av sådana uppgifter samt om upphävande av förordning (EG) nr 45/2001 och beslut nr 1247/2002/EG (EUT L 295, 21.11.2018, s. 39),

Artikel 6

Arbetsgrupper

GD Energi får inrätta arbetsgrupper som ska granska specifika frågor enligt direktiv från samordningsgruppen. Arbetsgrupperna ska handla i enlighet med de övergripande reglerna för inrättandet av och verksamheten i kommissionens expertgrupper ([13]) och ska rapportera till gruppen. De ska upplösas så snart de fullgjort sitt uppdrag.

Artikel 7

Externa experter

GD Energi får bjuda in externa experter med specialkompetens i en fråga på dagordningen, för att tillfälligt delta i samordningsgruppens eller arbetsgruppernas arbete.

Artikel 8

Observatörer

1. Individer, organisationer och offentliga organ som är registrerade i öppenhetsregistret, såsom konsumentorganisationer, arbetsmarknadens parter och företrädare för det civila samhället, kan beviljas observatörsstatus på direkt inbjudan.

2. Ordföranden får ge observatörer och deras företrädare tillstånd att delta i samordningsgruppens diskussioner och tillhandahålla expertis. De ska dock inte ha rösträtt.

Artikel 9

Arbetsordning

På förslag av och enligt överenskommelse med kommissionen ska samordningsgruppen anta sin arbetsordning med enkel majoritet, i enlighet med de övergripande reglerna ([14]).

Artikel 10

Tystnadsplikt och hantering av säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

Samordningsgruppens medlemmar och deras företrädare, liksom inbjudna experter och observatörer, omfattas av den tystnadsplikt som enligt fördragen och deras genomförandebestämmelser gäller samtliga medlemmar av unionens institutioner och institutionernas anställda, samt av kommissionens säkerhetsbestämmelser när det gäller skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter enligt kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/443 ([15]) och (EU, Euratom) 2015/444 ([16]). Vid överträdelse av dessa skyldigheter får kommissionen vidta lämpliga åtgärder.

Artikel 11

Möteskostnader

1. Deltagarna i samordningsgruppens och arbetsgruppernas arbete ska inte ersättas för sina tjänster.

2. Deltagarna i samordningsgruppens och arbetsgruppernas arbete ska få sina utgifter för resor och uppehälle ersatta av kommissionen.

([13]) C(2016) 3301 final.
([14]) Se artikel 17 i kommissionens beslut C(2016) 3301.
([15]) Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/443 av den 13 mars 2015 om säkerhet inom kommissionen (EUT L 72, 17.3.2015, s. 41).
([16]) Kommissionens beslut (EU, Euratom) 2015/444 av den 13 mars 2015 om säkerhetsbestämmelser för skydd av säkerhetsskyddsklassificerade EU-uppgifter (EUT L 72, 17.3.2015, s. 53).

Ersättningen ska betalas ut i enlighet med gällande regler inom kommissionen och inom ramen för tillgängliga anslag som tilldelas kommissionens avdelningar enligt det årliga förfarandet för tilldelning av medel.

Utfärdat i Bryssel den 6 april 2022.

På kommissionens vägnar
Kadri SIMSON
Ledamot av kommissionen